

127.01/14 nr. 13/214
La nr. _

**Ministerul Muncii, Protecției
Sociale și Familiei**

Aspecte de conținut:

La **art. I** proiectul propune respectarea, la formarea Guvernului, a cotei de reprezentare minimă de 40 % a ambelor sexe.

Reieșind din prevederile proiectului, considerăm că soluția respectivă nu ține de completarea art. 4 alineatul al doilea din Legea menționată, care reproduce art. 97 din Constituție și stabilește că Guvernul este alcătuit din Prim-ministru, prim-viceprim-ministru, viceprim-miniștri, miniștri și alți membri stabiliți prin lege organică. Aceste dispoziții determină structura generală a Guvernului. Prin urmare, potrivit normelor respective, structura Guvernului trebuie să conțină obligatoriu aceste funcții.

Cota de reprezentare a ambelor sexe ar urma a fi respectată la alcătuirea listei Guvernului de către candidatul desemnat la funcția de Prim-ministru. Astfel, urmează să fie stabilită o normă separată prin care se instituie obligația Prim-ministrului desemnat de a respecta această proporție la formarea Guvernului.

Formula „în continuare după text” urmează a fi exclusă, aceasta nefiind specifică stilului de redactare a textelor actelor normative.

Totodată, considerăm inoportună completarea alin. (3) cu domeniul “asigurării egalității de gen”, întrucât nu există un astfel de domeniu.

La pct. 5 considerăm inutilă completarea alin. (4) al art. 21, întrucât principiul nediscriminării din Constituție cuprinde în sine respectarea asigurării egalității de gen.

Totodată, referitor la amendamentele propuse, distingem că Guvernul după definiție nu poate asigura egalitatea, ci doar nediscriminarea.

Suplimentar, articolele din Legea cu privire la Guvern nu conțin alineate marcate cu paranteze duble.

La **art. III** considerăm irațională excluderea sintagmei “; și celor care au copii sub 8 ani” din art. 22 alin. (8) al Legii nr. 271-XIII din 9 noiembrie 1994 cu privire la protecția civilă, întrucât norma respectivă este o normă de protecție a femeilor cu copii, iar excluderea acesteia ar obliga participarea acestora la activitățile de protecție civilă.

La **art. IV** se va revedea oportunitatea modificării alin. (5) art. 51 al Legii 411-XIII din 28 martie 1995 ocrotirii sănătății, întrucât considerăm a avea același sens noțiunea “de mama (tatăl)” și “unul din părinți”.

La **art. IV** se va revedea oportunitatea modificării alin. (5) art. 51 al Legii 411-XIII din 28 martie 1995 ocrotirii sănătății, întrucât considerăm a avea același sens noțiunea “de mama (tatăl)” și “unul din părinți”.

La **art. V** redacția propusă la alin. (5) al art. 53 considerăm a fi una ambiguă, ce poate genera abuzuri. Astfel, ocuparea funcțiilor trebuie să fie pe bază de merit conform principiului nediscriminării, iar în cazul instituirii a careva privilegii acestea trebuie să fie expres stipulate în lege. Respectiv, persoanele cu funcție de răspundere sînt obligați să asigure accesul egal la ocuparea unei funcții în conformitate cu exigențele profesionale, fără diferențiere după criteriul de sex a pretendenților.

La art. 56 alin. (1) lit. a) este conceptual greșit, fiind necesar a se aplica doar principiul nediscriminării. Drept exemplu ar fi normativele diferite la educația fizică pentru băieți și fete, respectiv cadrele didactice urmează să aplice principiul nediscriminării și nu a tratamentului egal.

La **art. VIII** referitor la art. 11¹ lit. a) conchidem că din redacția actuală rezultă că urmează a fi întrunite concomitent toate caracteristicile impuse, fapt ce este exagerat și face legea inaplicabile.

La **art. X** se va ține cont de prevederile pct. 11 lit. b) din Regulamentul privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de stat și alocațiilor sociale de stat, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.929 din 15 august 2006, care prevede că, pensia de urmaș se plătește integral copiilor care își continuă studiile în instituțiile de învățămînt de zi: secundar general, secundar profesional, post secundar profesional (colegii), superior, inclusiv în instituțiile teologice din țară sau cele din străinătate - pînă la absolvire, inclusiv pe perioada vacanțelor, însă care nu depășesc vîrsta de 23 de ani.

Totodată, urmează a i se atribui un caracter concret articolului dat, concretizîndu-se categoria copiilor, ce vor beneficia de pensie de întreținere și anume, fie că aceștia sunt lipsite de îngrijire părintească din cauza decesului unuia din părinți, fie ca urmare a divorțului acestora.

La **art. XI** referitor la completarea alin. (1) art. 11 3 cu lit. k) remarcăm că la angajarea în cîmpul muncii sau în activitate poate fi asigurată nediscriminarea dar nu egalitatea de șanse. Egalitatea de șanse poate fi asigurată prin măsuri de discriminare pozitivă, dar acestea pot interveni doar în cazurile expres prevăzute de lege.

Referitor la amendamentele Codului penal la **art. XII**, vis-a-vis de completarea art. 159 „Provocarea ilegală a avortului” din Codul penal cu alineatul (1¹), atenționăm asupra mărimii exagerate a sancțiunii propusă de autorii proiectului.

Astfel, componenta de infracțiune prevăzută de legiuitor la alineatul (1) face parte din categoria celor ușoare, iar cea prevăzută la alineatul (2) se încadrează în categoria celor grave. Noua componentă de infracțiune introdusă în proiectul de lege vizat de asemenea face parte din categoria celor grave.

Prin urmare, nu este echitabil ca două alineate ale unuia și aceluiași articol, ultimul dintre care este agravant, să prevadă pedepse de aceeași asprime.

Considerăm că pedeapsa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de alineatul nou introdus urmează să fie stabilită astfel încât, aceasta să facă parte din categoria celor mai puțin grave.

În contextul completărilor propuse, semnalăm asupra necesității substituirii sintagmei din alin. (2) „Aceeși acțiune:” cu sintagma „Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (1¹):”

Conținutul articolului vizat din Codul penal va fi revizuit în urma avizării de Procuratura Generală a Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile art. 41 alin. (4) din Legea privind actele legislative, trimiterile la actul legislativ republicat va conține formula „Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr... din...”

Sintagma „se modifică după cum urmează” se va exclude, deoarece nu se propune modificarea art. 159 în sensul art. 34 alin. (2) din Legea precitată.

Se va indica că *articolul 159 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins.*, iar pentru a respecta structura actului completat, sancțiunea va fi indicată din rînd nou.

La **art. XIII** se va revedea oportunitatea completării Codului muncii cu prevederi de țin de concediul paternal întrucît art. 124 alin. (4) al Codului prenotat, stipulează că, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului poate fi folosit opțional, în baza unei cereri scrise, și *de tatăl copilului*, bunică, bunel sau altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului, precum și de tutore.

La fel, amendamentele propuse la art. 124 alin. (4) considerăm a avea un conținut similar cu cele în vigoare. Drept urmare, considerăm inoportună aprobarea acestora, întrucît nu aduc nici o novație.

Referitor la art. 124¹, distingem că din redacția actuală rezultă că se acordă concomitent cu concediul de maternitate și concediul paternal, fapt ce denotă cheltuieli suplimentare importante din bugetul statului. Prin urmare, este necesar a se identifica sursa de acoperire a acestora.

La **art. XIV** nu este necesar a expune definițiile, care deja au fost date în actele legislative sau în actele normative subordonate legilor din domeniul în cauză sau din alte domenii de reglementare, precum și definițiile de largă răspîndire, care au fost formulate în literatura și dicționarele explicative de specialitate. Actele normative nu trebuie transformate în dicționare explicative. În acest sens, se va revizui conținutul acestora.

Referitor la pct. 4 al articolului dat referitor la amendarea art.7 al Legii nr. 5-XVI din 9 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați se va vedea obiecția expusă mai sus.

La articolul dat, remarcăm faptul că fiecare lege distinge obiectul ei de reglementare. Astfel competențele Inspecției Muncii se vor expune în Legea nr. 140-XV din 10 mai 2001 privind Inspecția Muncii, iar ale avocatului parlamentar în Legea nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997 cu privire la avocații parlamentari.

La fel, la art. 7 alin. (2) lit. b) se va substitui sintagma “unui sex” cu sintagma „maximum 3 sînt de același sex”.

La art. 11 nu poate fi acceptată excluderea alin. (3), în cazul în care se are vedere renunțarea la inversarea sarcinei probațiunii. Respectiv, în nota informativă urmează a fi expusă clar intenția legiuitorului.

Art. 15 Legii nr. 5-XVI din 9 februarie 2006, prevede autoritățile abilitate cu atribuții în domeniul egalității între femei și bărbați. Astfel, considerăm necesar a se revedea completarea listei date cu Avocatul parlamentar (Ombudsman), întrucât conform art. 1 din Legea nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997 cu privire la avocații parlamentari, activitatea avocatului parlamentar este menită să asigure garantarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale omului de către autoritățile publice centrale și locale, instituții, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate, asociațiile obștești și persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.

Atenționăm că titlul art. 19, nu corespunde modificărilor propuse. În cazul redacției alin. (3) al art. 19 se va ține cont de art. 24 din Legea cu privire la Guvern, care stabilește expres care sînt organele centrale de specialitate ale administrației publice.

La fel, articolul dat se va revedea prin prisma faptului că, Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice, nu prevede o astfel de noțiune cum ar fi "organizații social-politice".

La **art. XVII** considerăm că, modificarea propusă în articolul XII din proiect nu poate fi susținută conceptual, deoarece art. 50 din Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate se referă la concediile acordate doar ofițerilor de informații și va oferi temei de interpretare ambiguă a prevederilor acesteia.

Conform art. 1 alin. (2) din Legea precitată, ofițer de informații este persoana angajată în bază de contract în Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, care desfășoară, în condițiile legii, activitate specializată în vederea exercitării atribuțiilor Serviciului, efectuează asigurarea logistică și juridică a acestei activități, selecția, formarea, specializarea și perfecționarea ofițerilor de informații.

Astfel, în cazul cînd numai unul dintre soți este ofițer de informații, prin substituirea sintagmelor „pentru femeile” și „femeii” cu sintagma „unuia dintre părinții”, se va lărgi arealul persoanelor care vor cădea sub incidența acestui articol.

Prin urmare, de dreptul reglementat în acest articol ar putea beneficia și persoanele care nu sînt angajate ale Serviciului de Informații și Securitate și respectiv nu au statut de ofițer de informații.

Luînd în considerație cele menționate, se propune introducerea după cuvintele „unuia dintre părinții” a sintagmei „care are statut de ofițer de informații”.

În contextul modificării Legii privind statutul ofițerului de informații și securitate, apare necesitatea avizării proiectului dat de Serviciul de Informare și Securitate al Republicii Moldova.

La art. XIII (conform numerotării proiectului) în ceea ce ține de amendamentele propuse la *Legea privind partidele politice*:

Este discutabilă completarea de la art. 8 alin. (1) lit. d), potrivit căreia lista membrilor partidului, întocmită în baza cererilor de aderare la partid, va cuprinde nu doar numele, prenumele, data nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate și semnătura membrului, dar și *sexul* persoanei. Aderarea la un partid politic se face reieșind din viziunile politice ale persoanei, indiferent de sexul acesteia.

Pentru înregistrarea unui partid politic relevante sînt respectarea condițiilor legale privind: a) numărul membrilor partidului (nu mai puțin de patru mii) și b) membrii partidului să fie domiciliați în cel puțin jumătate din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea din Republica Moldova, dar nu mai puțin de 120 de membri în fiecare din unitățile administrativ-teritoriale menționate.

La **art. XIX** în ceea ce ține de opinia Consiliul Concurenței vis-a-vis de modificarea Codului contravențional, relevăm următoarele.

În aviz se propune modificarea art. 364 din Codul contravențional, în sensul excluderii controlului publicității amorale și sexiste din competența Consiliului Concurenței și includerea acestuia în competența Ministerului Afacerilor Interne.

Potrivit art. 28 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1227-XIII din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate, organul de stat antimonopol și concurență care efectuează reglementarea antimonopol în conformitate cu legislația în vigoare, exercită, în limitele competenței sale, controlul de stat asupra respectării legislației cu privire la publicitate. Acest organ efectuează expertiza publicității în ce privește corespunderea acesteia prevederilor legislației cu privire la publicitate.

Reieșind din prevederile legale, modificarea propusă nu poate fi susținută, deoarece este una fragmentară, or pentru implementarea propunerii înaintate ar fi necesar modificarea inițială a prevederilor Legii cu privire la publicitate.

Mai mult, în avizul menționat lipsește argumentarea necesității investirii Ministerului Afacerilor Interne cu competențe în domeniul efectuării expertizelor publicității, or publicitatea este în final un produs destinat consumului unui cerc larg de consumatori. În conformitate cu pct. 2) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 936 din 9 decembrie 2011, aceasta este o autoritate administrativă, subordonată Ministerului Economiei, responsabilă de implementarea politicii în domeniul protecției consumatorilor și de efectuare a controlului de stat asupra respectării prevederilor legislației în acest domeniu.

Aspecte de tehnică legislativă:

Proiectul în cauză urmează a fi conformat regulilor tehnicii legislative statuate în Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

Prin urmare, la **art. VI** urmează de a indica corect izvorul publicării a Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 50, art. 237). Totodată, prin prisma celor invocate urmează a se revedea textul integral.

La fel, la **art. VI**, întru corectitudinea redactării, articolul menționat urmează a fi expus în formula: „Articolul 12 din Regulamentul Parlamentului,

adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 50, art. 237), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) La formarea componenței nominale a biroului permanent se încurajează respectarea cotei de reprezentare minimă de 40 % a ambelor sexe”.

La art. IX (*Codul electoral*), pct. 2 necesită definitivare redacțională conform regulilor tehnicii legislative. În acest context, la art. 44 alin. (1) lit. a sintagma „(listei de candidați)” se va substitui cu sintagma „(listei de candidați întocmite conform cerințelor art. 79 și art. 126 din prezentul Cod)”, iar la completarea de la alin. (3) textul „și mai departe după text” se va exclude.

La art. XIV numerotarea articolului dat este una eronată, drept urmare se va revedea prin prisma regulilor statuate în Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

La art. XVII, sintagmele „Articolul 50:” și „și mai departe după text” se vor exclude.

Întru respectarea consecutivității numerotării, sintagma „Articolul XII” se va substitui cu sintagma „Articolul XVII”.

Articolele VI, VII- X, XII se vor expune într-un singur alineat.

Numerotarea elementelor structurale ale articolelor nu corespunde art. 32 alin. (6) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, care, în ordine descrescătoare, constau din alineate numerotate prin cifre arabe luate între paranteze (ca subdiviziuni ale articolelor), subpuncte numerotate prin cifre arabe și o paranteză (ca subdiviziuni ale alineatelor), litere latine mici și o paranteză (ca subdiviziuni ale alineatelor sau ale subpunctelor), precum și componente însemnate cu cratimă (ca subdiviziuni ale literelor).

La fel, numerotarea articolelor se va revedea din punct de vedere a consecutivității (se va vedea art. XII și XIII).

Viceministru

Nicolae EȘANU